

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Oboer/3/2016
Identifikačné číslo spisu: 8108207029
Dátum vydania rozhodnutia: 21.04.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Darina Ličková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:8108207029.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného B. M. C., bytom K. Y. O., proti povinnému 1/ Z. W. - C., O. č. XX, O., T.: XX XXX XXX, právne zastúpenému PALŠA A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA, spol. s.r.o., Masarykova š. 13, Prešov IČO: 36 492 086, 2/ M. W., O. č. XX, O., o vymoženie 66.387,84 eur s príslušenstvom a trov exekúcie, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 2Er 783/2008, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 19. novembra 2014, č. k. 27CoE 23/2014-130, takto

rozhodol:

Dovolanie oprávneného sa o d m i e t a.

Oprávnený j e p o v i n n ý zaplatiť povinnému 1/ náhradu trov dovolacieho konania v sume 345,66 eur na účet právneho zástupcu povinného 1/ PALŠA A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA spol. s.r.o.

Povinnej 2/ sa náhrada trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov uznesením z 12. júna 2013 č. k. 2Er 783/2008-106 podľa § 57 ods. 1 písm. f/, g/ v spojení s § 58 ods. 1 Exekučného poriadku vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju, návrh na odklad exekúcie zamietol a vyslovil, že o trovách exekučného konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V odôvodnení uviedol, že vo veci bolo udelené poverenie na vykonanie exekúcie pre predchádzajúceho oprávneného E. J. pričom exekučným titulom je notárska zápisnica č. N 635/04 Nz 89066/04 z 10. decembra 2004 napísaná B. T. K., v ktorej povinní vyhlásili, že 10. decembra 2004 bola medzi nimi a E. J. uzavretá zmluva o pôžičke, ktorá je súčasťou notárskej zápisnice, na základe ktorej si povinní požičali sumu 3.500.000,- Sk bezúročne a zaviazali sa ju vrátiť do 29. januára 2006 v mesačných splátkach počnúc 29. decembrom 2004, dohodli si zmluvnú pokutu vo výške 5% mesačne z dlžnej sumy za každý mesiac omeškania a zároveň súhlasili, aby sa v prípade neplnenia záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o pôžičke z 10. decembra 2004 stala zápisnica exekučným titulom. Povinný podal 4. februára 2013 návrh

doplnený 18. marca 2013 na zastavenie exekúcie z dôvodu uhradenia pohľadávky rozporu dohodnutej výšky zmluvnej pokuty s dobrými mravmi. Súd zistil, že povinní mali uzavreté dve zmluvy o pôžičke, tú z 10. decembra 2004 a ďalšiu z 29. októbra 2003 na sumu 2.720.000,- Sk, popri tom zistil ďalšiu zmluvu o pôžičke uzavretú medzi nimi 15. januára 2005 na sumu 4.000.000,- Sk, avšak o tejto oprávnený čestným prehlásením vyhlásil, že je vysporiadaná. Súd mal ďalej na základe predložených listinných dôkazov zistené, že povinní splácali svoje záväzky bez udania konkrétnej z dvoch zmlúv za rok 2003 sumou 120.000,- Sk, za rok 2004 690.000,- Sk, za rok 2005 1.320.000,- Sk, za rok 2006 1.230.000,- Sk, za rok 2007 1.080.000,- Sk, za rok 2008 1.150.000,- Sk, za rok 2009 23.975,- eur, pričom nevedeli preukázať, na ktorý konkrétny dlh boli jednotlivé splátky uhrádzané. Takto súd zistil, že celkovo splatili povinní sumu 6.312.270,- Sk, pričom pohľadávky zo zmlúv boli vo výške 6.220.000,- Sk, teda došlo k splateniu dlhu v časti istiny. Vo vzťahu k zmluvnej pokute súd uzavrel, že v notárskej zápisnica bola dohodnutá ako neistý záväzok v budúcnosti, nebol dostatočne určitý a zrozumiteľný, jej výšku zhodnotil ako odporujúcu dobrým mravom. Na základe uvedeného vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju. Návrh na odklad výkonu exekúcie z tohto dôvodu zamietol.

V súvislosti s trovami exekúcie uviedol, že o nich rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Na odvolanie oprávneného vec prejednal Krajský súd v Prešove ako súd odvolací. Po preskúmaní napadnutého uznesenia rozhodol uznesením z 19. novembra 2014, č. k. 27CoE 23/2014-130 tak, že a uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Odvolací súd v odôvodnení uznesenie uviedol, že exekúcia je vedená na vymoženie plnenia, jeho časti, zo zmluvy o pôžičke, ktorú uzavreli právny predchodca oprávneného a povinní 10. decembra 2004 a na základe ktorej bola 10. decembra 2004 spísaná notárska zápisnica N 635/04 Nz 89066/04 na notárskom úrade B. T. K.. Účastníkmi tejto zápisnice boli právny predchodca oprávneného a povinní a obsahom zápisnice bolo „Prehlásenie o právnom záväzku povinnej osoby podľa § 41 ods. 2 zákona č. 233/95 Z. z.“. V zápisnici účastníci uviedli, že medzi nimi bola uzavretá zmluva o pôžičke podľa § 657 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom popísali jej obsah, jej náležitosti, teda požičanú sumu, dobu splatnosti, spôsob platieb, výšku splátok, výšku zmluvnej pokuty a dôvod jej uplatnenia, dôvod na realizovanie predkupného práva v zmysle kúpno-predajnej zmluvy z 3. septembra 2003, popis nehnuteľností ako predmetu ručenia, ďalej prípad, kedy sa celá pôžička stáva platnou, a ďalšie detaily ustanovenia zo zmluvy z 10. decembra 2004. Zápisnica ďalej obsahuje priame prehlásenie povinných, že v prípade nesplnenia záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o pôžičke z 10. decembra 2004 za podmienok v nej uvedených súhlasia s tým, aby sa táto notárska zápisnica stala vykonateľným exekučným titulom pre výkon rozhodnutia podľa Exekučného poriadku.

Z celého obsahu predmetnej zápisnice v nadväznosti na pomenovanie účelu tejto zápisnice „Prehlásenie o právnom záväzku povinnej osoby podľa § 41 ods. 2 zákona č. 233/95 Z. z.“ bolo podľa odvolacieho súdu evidentné, že do tejto zápisnice účastníci prehlásili, že medzi nimi došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke 10. decembra 2004.

Takáto notárska zápisnica nie je spôsobilým exekučným titulom, a preto je exekúcia vedená na podklade tohto exekučného titulu neprípustná a bolo potrebné ju zastaviť.

Odvolací súd v odôvodnení citoval ust. § 57 ods. 1 písm. g/ a § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku a mal za to, že toto ustanovenie Exekučného poriadku jednoznačne určuje, že exekúciu možno vykonať len na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok, popri ďalších vyžadovaných náležitostiach.

Inštitút notárskej zápisnice je upravený v zákone č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti, pričom tento zákon rozlišuje medzi zápisnicami o právnych úkonoch (druhý diel 4. časti) a osvedčovaním právne významných skutočností (tretí diel 4. časti). Z náležitostí zápisnice, ktorá má slúžiť ako exekučný titul v zmysle § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku, nepochybne vyplýva, že ide (má ísť) o zápisnicu o právnom úkone.

Predložená zápisnica však neobsahuje právny záväzok. V tomto prípade mal záväzok vzniknúť zo

zmluvy o pôžičke z 10. decembra 2004. Zmluva je však dvojstranný právny úkon, pričom právny úkon je prejav vôle s charakteristikami podľa § 34 Občianskeho zákonníka.

Predmetná notárska zápisnica však neobsahuje právny úkon, neobsahuje prejav vôle smerujúci k vzniku zmluvy o pôžičke, iba odkazuje na zmluvu a popisuje obsah už uzavretej zmluvy o pôžičke. Preto neobsahuje ani právny záväzok zo zmluvy o pôžičke, a tak nemôže byť exekučným titulom.

Napokon na túto skutočnosť poukázal v jednom zo svojich vyjadrení povinný v 1. rade (vyjadrenie z 18. marca 2013, č. l. 66), v ktorom uviedol, že zápisnica nie je formálne ani materiálne vykonateľným exekučným titulom.

Notárska zápisnica neobsahuje ani prejav vôle smerujúci k uznaniu dlhu, čo vo všeobecnosti umožňuje uznať notársku zápisnicu ako exekučný titul.

Toto potvrdil oprávnený vo svojom vyjadrení zo dňa 21. marca 2013 (č. l. 89). Uviedol, že notárska zápisnica N 635/04, Nz 89066/04 z 10. decembra 2004 neobsahuje uznanie dlhu povinného, ale len prehlásenie o právnom záväzku a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou, avšak tento argument použil pre konštatovanie, že predloženú zápisnicu preto nemožno vyhlásiť za materiálne nevykonateľný exekučný titul.

Odvolací súd v odôvodnení poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2010, sp. zn. 3Cdo 63/2009. Mal za to, že z pohľadu, že exekúcia je neprípustná, pretože pre vedenie exekúcie nie je splnený základný predpoklad, vykonateľný exekučný titul, je napadnuté rozhodnutie vecne správne.

Na splnenie podmienok exekúcie treba prihliadať v každom okamihu exekúcie (porov. napr. rozsudok z 27. januára 2007 vydaný pod sp. zn. 3Cdo/164/1996 publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997)

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie, ktorým súd prvého stupňa vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju, potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa (§ 224 ods. 1, 4, § 151 ods. 3 O. s. p.). Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený, a to z dôvodov podľa ust. § 241 ods. 2 písm. a/ a c/ O. s. p. Prípustnosť dovolania je podľa neho daná podľa § 237 písm. f/ a § 238 ods. 2 O. s. p.

Oprávnený v dovolaní podrobne uviedol jeho argumenty k neprípustnosti notárskej zápisnice. Je názoru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné, nepredvídateľné, nezrozumiteľné a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Má za to, že nie je zrejmé na základe čoho dospel odvolací súd k záveru, že predmetná notárska zápisnica neobsahuje záväzok a iba odkazuje na zmluvu a popisuje obsah už uzatvorenej zmluvy o pôžičke.

Súd oprávnenému znemožnil realizáciu jeho procesných práv, lebo mu odoprel možnosť prieskumu správnosti nových, prípadne z pohľadu súdu prvého stupňa dosiaľ bezvýznamných, avšak z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom, rozhodujúcich skutkových zistení. Svojím postupom teda oprávnenému odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Oprávnený poukázal, že odvolací súd v napadnutom uznesení paradoxne vyvracia odôvodnenie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktoré samotný súd cituje vo svojom odôvodnení. Podľa oprávneného citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 25. novembra 2010 sp. zn. 3Cdo 63/2009 jasne vyjadruje, že vykonateľná môže byť aj taká zápisnica, ktorá nemá svoj základ v hmotnom práve, resp. že notárska zápisnica môže, ale nemusí obsahovať samotný právny úkon. Oprávnený v dovolaní poukázal aj na viaceré nálezy Ústavného súdu SR týkajúce sa otázok právnej istoty a predvídateľnosti práva. Dodal tiež, že uznanie dlhu podľa § 588 Občianskeho zákonníka ako jednostranný adresovaný právny úkon

obsiahnutý v notárskej zápisnici nie je zákonom požadovaným právnym záväzkom s ktorého vykonateľnosťou povinná osoba súhlasila. Týmto bezpochyby je zmluva o pôžičke.

Oprávnený v závere navrhol, aby súd postupoval podľa § 243 O. s. p. a odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia. Tiež navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo zmenil tak, že návrhu povinného 1/ na zastavenie exekúcie zamietla.

K dovolaniu oprávneného sa prostredníctvom právneho zástupcu vyjadril povinný 1/. Vo vyjadrení uviedol, že dovolanie nie je v danej právnej veci prípustné, nie je daný dovolací dôvod podľa § 237 písm. f/ O. s. p. a odvolací súd sa v neodchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci tak, ako to v dovolaní uvádza oprávnený, keďže dovolací súd v tejto prejednávanej veci nevyslovil právny názor vo svojom zrušovacom rozhodnutí a odvolací súd sa od neho neodchýlil vo svojom novom rozhodnutí. Takýto prípad v tomto konaní nenastal.

Povinný 1/ tak navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol a pre prípad, že by dovolanie bolo dovolacím súdom posúdené ako prípustné navrhol, aby dovolací súd z dôvodov, že neboli zistené vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť, dovolanie zamietol. Zároveň si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia v dovolacom konaní vo výške 345,678 eur, ktorú žiada poukázať na účet právneho zástupcu povinného 1/ PALŠA A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA spol. s.r.o., vedený v peňažnom ústave Z., a.s., číslo účtu v tvare T.: A XXXX XXX XXXX XXXX XXXX, BIC: A., VS: XXXXXXXX.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O. s. p. po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) za splnenia podmienky podľa § 241 ods. 1 O. s. p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), či jeho dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Z obsahu spisu vyplýva, že dovolanie bolo podané 22. januára 2015. Prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku treba preto posudzovať podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v znení zákona č. 353/2014 Z. z. (účinného od 1. januára 2015), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (v ďalšom sa Občiansky súdny poriadok uvádza v tomto znení).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Oprávnený napadol dovolaním uznesenie. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Napadnuté uznesenie nie je uvedené v týchto ustanoveniach, preto prípustnosť dovolania oprávneného z § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. nevyplyva.

Oprávnený v dovolaní uvádza, že dovolanie je prípustné podľa ust. § 238 ods. 2 O. s. p. S týmto tvrdením Najvyšší súd Slovenskej republiky nesúhlasí. Otázku prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu rieši ust. § 239 O. s. p. Navyše ust. § 238 ods. 2 O. s. p. rieši situáciu, keď sa odvolací súd bez zákonného podkladu odchyľ od právneho názoru dovolacieho súdu, dovolanie je prípustné bez zreteľa na to, ako odvolací súd rozhodol. Dôvodom prípustnosti dovolania je tu porovnanie právnych záverov odvolacieho súdu a právneho názoru dovolacieho súdu za nezmenených skutkových a právnych základov rozhodnutia v odvolacom konaní, ktoré ukáže, že odvolací súd sa svojvoľne odchyľ od záväzného právneho názoru dovolacieho súdu. Odvolací súd pritom musí rešpektovať ten právny názor, ktorý je vyslovený v rozhodnutí dovolacieho súdu. V danom prípade nebolo v predmetnej vec vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 2 Er 783/2008 doposiaľ vydané žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu. Odvolací súd sa teda nemal v predmetnej veci od akého názoru dovolacieho súdu odchyľiť.

V zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (teda aj uzneseniu), ak v konaní došlo k závažným procesným vadám taxatívne vymenovaným v tomto ustanovení (viď písmená a/ až g/ tohto ustanovenia).

V zmysle § 237 ods. 2 O. s. p. ale dovolanie podľa odseku 1 nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa osobitného predpisu, ktorým tu treba rozumieť zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (Exekučný poriadok).

Dovoláním napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní podľa Exekučného poriadku, preto prípustnosť dovolania oprávneného nevyplýva ani z § 237 O. s. p.

Pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že oprávnený v súvislosti s vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ namietal aj to, že rozhodnutia súdov sú nedostatočne odôvodnené. K tomuto najvyšší súd uvádza, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku". Toto stanovisko, ktoré je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety - dovoláním napadnuté rozhodnutie uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného.

Z obsahu dovolania ďalej vyplýva, že oprávnený namietal aj skutočnosť, že súdy vec nesprávne právne posúdili (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia oprávneného boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), oprávneným vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na to, že oprávnený uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

Vzhľadom na to, že oprávneným podané dovolanie nie je prípustné ani podľa § 237 ani podľa § 239 O. s. p., dovolací súd ho odmietol ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

V dovolacom konaní úspešnému povinnému 1/ a povinnej 2/ vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky povinnej 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy v dovolacom konaní nevznikli.

Dovolací súd priznal náhradu trov dovolacieho konania povinnému 1/ spočívajúcu v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby - vypracovanie vyjadrenia k dovolaniu z 22. januára 2015 k dovolaniu oprávneného [§ 13a ods. 2 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil dovolací súd podľa § 10 ods. 1 vyhlášky vo výške 279,66 eur, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu 8,39 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a 20% DPH (57,61 eur) predstavuje spolu 345,66 eur.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.